

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola: Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9

Projekt MŠMT ČR: EU PENÍZE ŠKOLÁM

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0536

Název projektu školy: Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice

Šablona III/2: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Číslo šablony: VY_32_INOVACE_APS_066

Předmět: Aplikovaná psychologie

Tematický okruh: Osobnost a socializace

Autor, spoluautor: Mgr. Jana Šimánková

Název DUMu: Osobnost – Zaměřenost osobnosti (motivace, zájmy)

Pořadové číslo DUMu: 06

Stručná anotace: žák se seznámí se základními pojmy, umí definovat motivaci, vyjmenovat nejčastější motivy, zná jednotlivé etapy ve vývoje zájmů

Ročník: 1

Obor vzdělání: 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání

Metodický pokyn: Žáci si vytvářejí na základě prezentace poznámky, popíší své motivy k jednotlivým činnostem, definují své zájmy a stádium, ve kterém se nacházejí

Výsledky vzdělávání: Žák umí vysvětlit základní pojmy, snaží se o kultivovaný projev vhodně uplatňuje prostředky verbální a neverbální komunikace

Vytvořeno dne: 13.9.2013

Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.

Osobnost

Zaměřenost osobnosti
(motivace, zájmy)

Motivace

soubor činitelů aktivizujících nás k nějaké činnosti nebo v nás tuto aktivitu tlumících

Motivace může být aktivována pomocí různých **stimulů** (motivů). Motivace úzce souvisí s **výkonností** člověka.

Sebemotivace je úsilí lidského jedince motivovat sám sebe

Rozdělení motivačních faktorů :

- **Pozitivní motivace** - je založena na odměně za lepší výkony

- hmotná zainteresovanost
- morálního ocenění
- seberealizace

- **Negativní motivace** - je založena na silových faktorech

- faktor existenční
 - faktor strachu (obava o práci nebo o pracovní místo)
-

Klasifikace motivů

Biologické motivy (primární, vrozené, sebezáchovné)

fyziologické potřeby – nutné k přežití

člověka jako biologického
druhu

Psychické motivy (sekundární, získané)

potřeba sebeurčení,

osobní identita

nalezení smyslu života

Dále pak tendence vyhledávat novost a rozptýlení, dokazovat si schopnost řešit problémy, překonávat překážky, řídit svůj vlastní život.

Sociální (kulturní) motivy (sekundární, získané) regulují mezilidské vztahy i jejich prožívání

potřeba dosažení úspěšného výkonu

potřeba vyhnout se neúspěchu (ale i vyhnout se úspěchu - např.
ženy se vlivem sociálního tlaku "učí" předstírat neschopnost)

potřeba afiliace (sdružování se)

potřeba intimacy (sdílení niterních pocitů)

potřeba moci a dominance (ale i submise)

apod.

Motivy lze také dělit na:

Primární - fyziologické cyklické potřeby
(kyslíku, potravy...)

Sekundární - projev mozkové aktivity. Tyto
motivy nejsou přímo spojeny s
fyziologickými procesy

Vnitřní - impulsy (hlad, pocit uspokojení ...)

Vnější - stimuly (ocenění, pokárání ...)

Mezi motivy běžně nastávají **konflikty** (konflikt dvou pozitivních motivů - chci se věnovat 2 věcem, ale čas mám jen na 1), ty se mohou odehrávat na **vědomé** či **nevědomé** úrovni (touto problematikou se zabývá psychoanalýza).

Zájmy

uvědomělé dlouhodobé a soustavné zaměření aktivity jedince na vybranou oblast poznávání

Vlastnosti zájmů:

šířka – mnohostrannost, pestrost

hloubka (síla) – míra úsilí, které člověk zájmu věnuje

stálost – jak dlouho

přechodné, dočasné, rychle se měnící zájmy

(u dětí)

Etapy vývoje zájmu

- poznávací** jedince zaujme určitá činnost a začne si cíleně zjišťovat informace
- sociální** setkává se s lidmi, kteří se již tomuto zájmu věnují
- prakticko-prováděcí** naplno se koníčku věnuje
- hodnotová** v důsledku svého zájmu pozměňuje i žebříček hodnot
- změna životního stylu**

Vývoj zájmu nemusí projít všemi stádii, může ustát v kterémkoliv z nich.

Použité zdroje:

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie osobnosti*. 6. vyd.

Praha: Grada, 2010.

ISBN 978-80-247-3133-9.

ATKINSONOVÁ, Rita L. *Psychologie*. 1. vyd.

Praha: Victoria Publishing, 1995, 863 s.

ISBN 80-856-0535-X

NAKONEČNÝ, M. *Psychologie osobnosti*.

Praha: SPN, 1972.

GILLERNOVÁ, Ilona a Jiří BURIÁNEK. *Základy psychologie, sociologie: základy společenských věd pro střední školy*. Vyd. 1. Praha: Fortuna, 1995, 157 s. Učebnice (Fortuna). ISBN 80-716-8242-X.

HEIDEBRING, Horst. *Psychologie morálního vývoje*. Praha : Portál, 1997. 175 s.

<http://www.studium-psychologie.cz/obecna-psychologie/12-motivace-deleni-motivu.html>
